

Dosarul nr.2rc-77/23
2-22004422-01-2rc-03082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Brăgaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. R.Pulbere, V.Sîrbu, A. Pahopol)

DECIZIE

18 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni,

a c o n s t a t a t:

La 12 ianuarie 2022, prin intermediul poștei (f.d.46), Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni (în continuare C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A.), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni (în continuare Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A.) și Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni (în continuare Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A.), solicitând încasarea sumei de 30 847,00 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, și încasarea cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile pentru asistență juridică, în mărime de 4 952 lei, și cheltuielile privind plata taxei de stat, în sumă de 925,41 lei.

Prin încheierea din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prezenta cerere a fost acceptată spre examinare în procedură scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin încheierea din 07 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus examinarea cauzei în ordine generală, în procedură contencioasă.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. și s-a încasat de la Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. în beneficiul C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. despăgubirea de asigurare în mărime de 30 847,00 lei, și cheltuielile judiciare formate din taxa de stat în sumă de 925,41 lei și cheltuielile pentru asistență juridică, în mărime de 4 952,00 lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2022, Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 13 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.134), C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii, casarea hotărârii contestate, emiterea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. și Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a acordat apelantului C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 694 lei și a cererii de apel motivate, în limba de stat, și într-un număr egal de copii cu participanții la proces și o copie pentru instanță, acordându-i un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii. S-a acordat apelantului Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 694 lei și a cererii de apel motivate în limba de stat, și într-un număr egal de copii cu participanții la proces și o copie pentru instanță, acordându-i un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii. Totodată, s-a adus la cunoștință apelanților că, în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel, cererile de apel vor fi restituite, iar chestiunea restituirii va fi decisă fără citarea participanților la proces.

La 05 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.156) și, în original, la data de 12 iunie 2023, prin intermediul poștei (f.d. 165), C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. a depus cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declinat competența la examinarea în ordine de apel a cauzei civile în favoarea judecătorilor completelor de judecată în materie civilă de drept comun a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 25 iulie 2023, Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea

recursului, casarea integrală a încheierii contestate, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, la data de 29 noiembrie 2022, a contestat hotărârea primei instanțe cu apel. Hotărârea motivată nu era redactată și astfel motivele cererii de apel urmau să fie prezentate printr-o cerere de apel suplimentar.

Totodată, a precizat că, la 24 iulie 2023, reprezentantul verificând Portalul Național al Instanțelor de Judecată, a luat cunoștință de încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău. În încheierea dată se menționează că instanța de apel a expediat la adresa electronică office@transelit.md o încheiere din 02 mai 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat și a cererii de apel motivate. Încheierea instanței de apel din 02 mai 2023 nu a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

Recurentul a afirmat că, nu a recepționat la adresa electronică office@transelit.md nicio încheiere emisă de Curtea de Apel Chișinău, expediată la 26 mai 2023. Subsecvent, Curtea de Apel Chișinău nu a utilizat alte mijloace care să asigure transmiterea actelor de procedură și confirmarea primirii lor. Comunicarea actelor de procedură este inerentă activității judiciare, fiind o garanție a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare al părților.

Recurentul a indicat că, Curtea de Apel Chișinău nu a comunicat actele de procedură, iar apelantul nu a cunoscut despre existența acestora. Circumstanțele relatate constituie o îngrădire a posibilității apelantului de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție. Examinarea pricinii fără comunicarea actelor de procedură nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimațiilor la data de 03 august 2023 (f.d.181).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 04 iulie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 25 iulie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel la data de 26 iulie 2023, ulterior înregistrării recursului (f.d.174). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 28 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. și C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A., depunând în acest sens cereri de apel nemotivate, la data de 29 noiembrie 2022 și, respectiv, la 13 decembrie 2022, prin intermediul poștei (f.d.134).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. și Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a acordat inclusiv apelanților un termen de 10 zile calendaristice din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de a câte 694 de lei și a cererilor de apel motivate în limba de stat, într-un număr egal de copii cu participanții la proces și o copie pentru instanță (f.d.152-154).

Copia încheierii instanței de apel din 02 mai 2023 a fost expediată prin e-mail apelanților, inclusiv Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. la adresa office@transelit.md la data de 26 mai 2023 (f.d.155).

Prin încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. împotriva hotărârii din 28 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.171-173).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, partea recurentă a insistat că, deși, instanța de apel a indicat că, încheierea a fost expediată la data de 26 mai 2023, prin intermediul poștei electronice office@transelit.md, însă la adresa dată nu a fost recepționată nicio încheiere a instanței de apel, precum și că, încheierea instanței de apel nu a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, iar instanța de apel nu a utilizat alte mijloace să asigure transmiterea actelor de procedură și confirmarea primirii lor.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, în esență, constatările instanței de apel, că, încheierea instanței de apel din 02 mai 2023

a fost expediată, prin intermediul poștei electronice Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. office@transelit.md, la data de 26 mai 2023, fiind confirmat faptul dat prin extrasul din poșta electronică ce atestă expedierea actului judecătoresc (f.d.155).

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În context, expedierea la adresa electronică, de asemenea, constituie o modalitate de comunicare a actelor de procedură prevăzută de legislația procesuală.

Alegația recurentului precum că, nu a recepționat la adresa electronică încheierea instanței de apel din 02 mai 2023, nu este justificată, în condițiile în care acest aspect putea fi confirmat prin prezentarea extrasului din corespondența intrărilor ce vizează mesajele primite, după caz, „SPAM” din data respectivă, cu anonimizarea mesajelor primite de la alți expeditori.

Confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul generat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul enunțat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Altfel spus, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, instanța de apel corect a reținut că, adresa electronică, la care a fost expediată încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost indicată în cererea de apel nemotivată (f.d.135). De altfel, această adresă electronică este reflectată în antetul cererii de recurs (f.d.175-176), chiar și în antetul procurii din 03 ianuarie 2023, prin care Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. a împuternicit-o pe Corina Lașcu de a reprezenta interesele legale ale companiei (f.d.178).

În altă ordine de idei, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la data de 29 noiembrie 2022 cererea de apel inițială (f.d.135), a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului. De altfel, hotărârea integrală a primei instanțe a fost expediată la aceeași adresă electronică la data de 10 aprilie 2023, conform scrisorii de expediere (f.d.148).

Mai mult, odată inițiind procedura de apel, apelantul urma să se intereseze periodic de soarta dosarului, nu doar accesând portalul instanțelor de judecată. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă inclusiv de Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu neagă obligația instanței de a plasa actele judecătorești emise pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, însă, la caz, instanța de apel a comunicat încheierea la adresa electronică a apelantului Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A., onorându-și obligația de comunicare a actelor destinatarului prin mijloace ce asigură transmiterea textului cuprins în act.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul Î.M. C.I.A. „Transelit” S.A. nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În sensul art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătorec a fost comunicat părții recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova

și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea din 04 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni